

RE: Ședința Cabinetului de Miniștri din 06.04.2016.

Domnului Pavel FILIP,
Prim-ministru al Republicii Moldova
Stimate Doamne Prim-ministru,

Vă aducem la cunoștință opinia Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO) privind unele subiecte de pe [Ordinea de Zi \(OZ\) a Cabinetului de Miniștri din 6.04.2016](#)¹.

Mai jos, ne referim la chestiunile care, în opinia noastră, trebuie aduse la cunoștința Prim-ministrului pentru că au o importanță. Opinia se compune din realizarea Programului de guvernare (secțiunea 1), concluzii și recomandări privind conținutul deciziilor (secțiunea 2) și procedura, transparența de adoptare a deciziilor (secțiunea 3).

Cuprins

1) Relevanța deciziilor Programului de guvernare 2016-18 și altor priorități	2
1.1 Efortul pentru implementarea Programului de guvernare și reformelor	2
1.2 Ședința precedentă din 30.03.2016	3
1.2.1 Privind chestiunea nr. 26 (Strategia dezvoltare a poliției)	3
1.2.2 Privind chestiunea nr. 24 (lege modificare genetică)	9
2) Opinia cu referire la subiectele din OZ la capitolul conținutului deciziei	10
2.1 Privind chestiunea nr. 8 (Strategia de dezvoltare regională)	10
2.2 Privind chestiunea nr. 5 (Numărul licențe audiovizual)	10
3) Neîncadrarea în procedura de transparență, calitatea decizională	12
3.1 Recomandări generice	12
3.2 Neîncadrarea proiectelor de acte normative:	13
3.3 Neîncadrarea proiectelor decizionale colegiale și avize:	13
Anexă 1. Analiza sumară ex-ante a considerentelor de obiective și politici audiovizuale	14

A se vedea opiniile precedente ale CReDO de la investirea Guvernului:

- Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 30.03.2016
- Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 23.03.2016
- Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 18.03.2016
- Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 12.03.2016
- [Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 02.03.2016](#)²,
- [Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 24.02.2016](#)³,
- [Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 17.02.2016](#)⁴,
- [Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 10.02.2016](#)⁵,
- [Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 03.02.2016](#)⁶.

Opiniile CReDO sunt publicate integral pe pagina web a Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), www.CReDO.md.

¹ Ședința Guvernului din 23 martie 2016, ora 17.00, <http://www.gov.md/ro/content/sedinta-guvernului-din-23-martie-2016-ora-1700>

² http://www.credo.md/site-doc/2016.03.02_CReDO_final.pdf

³ http://www.credo.md/site-doc/2016.02.24_CReDO_final.pdf

⁴ http://www.credo.md/site-doc/2016.02.17_CReDO_final.pdf

⁵ http://www.credo.md/site-doc/2016.02.10_CReDO_final_V_2%282%29.pdf

⁶ http://www.credo.md/site-doc/2016.02.03_CReDO_final.pdf

1) Relevanța deciziilor Programului de guvernare 2016-18 și altor priorități

1.1 Efortul pentru implementarea Programului de guvernare și reformelor

În OZ sunt incluse 22 de chestiuni. Din care:

1. 7 (30%) sunt avize la proiectele de lege la inițiativă deputaților, poziția reactivă a Guvernului,
2. Toate avizele la proiectele (6) de lege nu sunt conforme cerințelor de transparență decizională, inclusiv pentru că textul proiectelor de lege care este avizat nu este publicat pe <http://www.gov.md/ro/content/sedinta-guvernului-din-06-aprilie-2016-ora-1700>, toate avizele nu sunt susținute de Guvern pentru că nu sunt motivate financiar sau necesită alocații financiare neprevazute.
3. 15 chestiuni sunt inițiate de Guvern din care 6 sunt cu caracter de reglementare (nr.3, nr.6, nr.8, nr.10, nr.11, nr.12), 1 este cu caracter individual (nr.22) și 6 sunt cu caracter de acorduri internaționale (nr.nr.9, 17-21), adică inițiativele Guvernului constituie un număr destul de mic,
4. 3 chestiuni se regăsesc în Programul de guvernare (nr.3, nr.6, nr.11), 1 chestiune (nr.6) în AA/DCFTA și 1 chestiune (nr.3) în Strategia de reformare a justiției,
5. din 7 de avize ale Guvernului privind inițiativele deputaților 5 sunt susținute (nr.nr.4 (nediscriminare Codul Penal), 5 (Cod audiovizual - licențe), 7 (locuințe participanți apărare independenței), 13 (amânare plata salariu incapacitate), 14 (indemnizații incapacitate)), și 2 avize respinse (nr.nr.15 (evidența globală timpului de muncă), 16 (plata indemnizației raioanele stînga Nistrului – deja aprobat)),

Tabelul 1. Măsurile pentru implementarea programului de guvernare

Măsurile din programul de guvernare	Subiectele pe agenda Cabinetului de Miniștri
IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SECURITATEA ENERGETICĂ, SPORIREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ. I. Dezvoltare regională echilibrată. 1.Promovarea politicilor integrate de dezvoltare regională prin corelarea politicilor sectoriale cu cele de dezvoltare a regiunilor.	8. <u>Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020</u>
IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SECURITATEA ENERGETICĂ, SPORIREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ. F. Infrastructura calității, securitatea industrială și protecția consumatorului, 1.Dezvoltarea și implementarea cadrului legal orizontal conform celor mai bune practici internaționale în domeniile standardizării, acreditării, infrastructurii de evaluare a conformității, metrologiei, precum și al protecției consumatorilor.	6. <u>Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative</u> (protecția consumatorilor, condițiile contractului)

Activitățile enunțate contribuie la realizarea Programului de guvernare la acestea capitole, adică sunt relevante și necesare, însă sunt parțiale și nu sunt suficiente pentru a realiza integral prioritățile de politici specificate.

Tabelul 2. Măsurile pentru implementarea AA/DCFTA

Măsurile care se inscriu în angajamentele în baza AA/DCFTA ⁷	Agenda Cabinetului de Miniștri
Capitolul 5 - Protecția Consumatorului (Articolele 38-40) Anexa IV - Lista de aproximare – Protecția Consumatorului - Dreptul contractual, - Servicii financiare, - Credite de	6. <u>Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative</u> (protecția consumatorilor, condițiile contractului)

⁷ Acordului de asociere <http://dcfta.md/rom/continutul-acordului-de-asociere-dintre-rm-si-ue>

consum	
Capitolul 20 – Dezvoltarea Regională, Cooperarea la Nivel Transfrontalier și Regional (Articolele 107-112)	<u>8. Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020</u>

Tabelul 3. Măsurile pentru implementarea reformelor în domeniul justiției

Măsurile care se înscriu în angajamentele de reformare a justiției și drepturilor omului ⁸	Subiectele pe agenda Cabinetului de Miniștri
<p>Direcția strategică 1.1. Asigurarea accesibilității și independenței sistemului judecătoresc</p> <p>1.1.7. Unificarea și asigurarea transparenței procedurii de numire a președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești; stabilirea unor criterii clare și transparente de selectare a candidaților pentru aceste funcții</p> <p>1.1.9. Consolidarea capacităților de autoadminis-trare a sistemului judecătoresc prin revizuirea rolului, componenței și competențelor Consiliului Superior al Magistraturii și ale instituțiilor din subordinea acestuia</p>	<u>3. Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova</u>

1.2 Ședința precedentă din 30.03.2016⁹

CReDO a prezentat Opinia sa pe marginea subiectelor discutate pe [Ordinea de Zi \(OZ\) a Cabinetului de Miniștri din 30.03.2016](#) în care și-a expus poziția¹⁰.

Pe agenda au fost incluse **10 subiecte noi** în ziua în care avea loc ședința Cabinetului de Miniștri, adică cu nerespectarea cerințelor de 3 zile pînă la ședința Guvernului în baza [Legii privind transparența în procesul decizional](#) nr. 215-217, [Procedurilor interne ale Cancelariei de Stat de asigurare a transparenței în procesul decizional](#) din 22.04.2010.

Unele din subiecte propuse conțin prevederi **importante de reglementare**:

24. **Pentru aprobarea proiectului de lege privind organismele modificate genetic**
25. **Pentru aprobarea Concepției-cadru și a Regulamentului cu privire la funcționarea Sistemului informațional al resurselor de apă din Republica Moldova**
26. **Pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia**
27. **Cu privire la modificarea anexei nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr. 515 din 22 iunie 2010**
28. **Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.345-XV din 25 iulie 2003 cu privire la apărarea națională**

1.2.1 Privind chestiunea nr. 26 (Strategia dezvoltare a poliției) **Pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia**

Concluzia generală¹¹ a Strategiei este ca mecanismle de responsabilitate instituțională sunt subdezvoltate, mult sub nivelul standardelor internaționale. Subdezvoltarea mecanismelor de

⁸ PLANUL DE ACȚIUNI pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 http://justice.gov.md/public/files/file/reforma_sectorul_justitiei/srsj_pa_srsi/PA_SRSJ_adoptat.pdf

⁹ <http://www.gov.md/ro/content/sedinta-guvernului-din-2-martie-2016-ora-1700>

¹⁰ Opinia CReDO Ședința Cabinetului de Miniștri din 30.03.2016

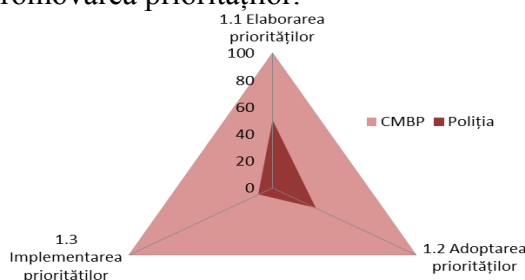
¹¹ CReDO: Why key law-enforcements institutions do not deliver ? <http://www.credo.md/pageview?id=483>, http://www.credo.md/site-doc/IndepAccountResearch_prefinal_20.01.2015.pdf.

responsabilizare instituțională rezultă în ineficacitatea activității Poliției, ineficiența utilizării resurselor limitate și gradul scăzut de încredere din partea societății în instituția Poliției.

Evaluarea realităților pentru fiecare domeniu conferă situația: 30% de conformare la promovarea priorităților, 28% de conformare la monitorizarea performanțelor și 10% de conformare la mecanismele de responsabilitate. Per general atestăm dezvoltarea slabă a instrumentelor de responsabilizare a Poliției.

La promovarea priorităților (include 1.1 elaborarea priorităților, 1.2 adoptarea priorităților și 1.3 implementarea priorităților) are scorul general este 4,5 din 15, adică acumulează 30%, ceea ce constituie un scor insuficient (a se vedea secțiunea 2.1.1). Lipsesc cadrul regulator adecvat, capacitățile instituționale relevante necesare programării și prioritizării instituționale. Lipsa acestora determină neclaritatea pentru societate a rezultatelor și eficienței în activitatea Poliției.

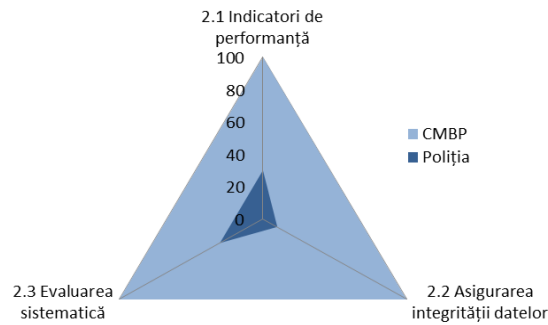
Graficul de mai jos demonstrează scorul modest înregistrat de Poliția la fiecare aspect al indicatorului generalizat privind promovarea priorităților.

Pentru concluzie generică, de principiu este necesar de modificat cadrul regulator, adică legea privind activitatea poliției, legea privind elaborarea actelor normative și elaborarea documentelor de politici, inclusiv legea privind evaluarea impactului legislativ pentru a asigura ca poliția sunt obligate să se conformeze la criteriile necesare de responsabilitate pentru promovarea priorităților. Totodată, este evident că lipsesc capacitățile instituționale și know-how-ul pentru formularea sincronizată a priorităților programatice, respectarea exigențelor de adoptare a acestora și în special de implementare.

La monitorizarea performanțelor (include 2.1 indicatori de performanță, 2.2 asigurarea integrității datelor și 2.3 evaluarea sistematică) înregistrează scorul general este 3,5 din 15, adică de 28%, ceea ce constituie un scor mic (a se vedea secțiunea 2.2.1). Lipsesc cadrul regulator adecvat și precizările obligatorii pentru activitatea Poliției în generarea indicatorilor de performanță și integritatea acestora. Prin urmare Parlamentul, Guvernul, dar și Ministerul Afacerilor Interne și societatea este privată de posibilitatea evaluării realizării priorităților. Lipsesc în mare parte capacitățile instituționale relevante necesare în carul unității specializate și autonome și a softului de garantare a integrității datelor. Lipsa acestora determină slabiciunea modalităților de evaluare a rezultatelor de activitate a Poliției.

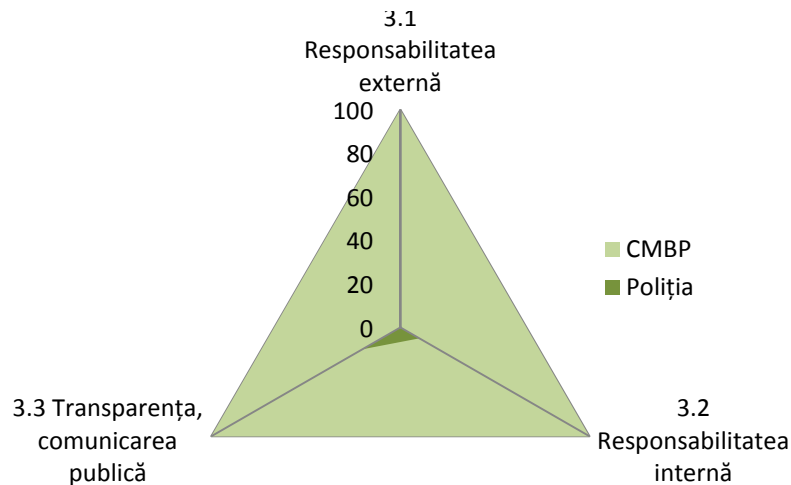
Graficul de mai jos demonstrează scorul modest înregistrat de Poliția la fiecare dimensiune a indicatorului.

Concluzia evidentă este evident ca voința instituțională în cadrul Ministerul Afacerilor Interne și a Poliției și atitudinea corespunzătoare din partea Guvernului sunt esențiale pentru a institui o practică europeană de generare a probelor și evidențelor de realizare a obiectivelor și priorităților. Sunt necesare alocări pentru crearea caopacităților instituționale și formarea deprinderilor de generare și prezentare informației privind indicatorii de performanță.

La mecanismele de responsabilitate (include 3.1 responsabilitatea externă, 3.2 responsabilitatea internă și 3.3 transparența și comunicarea publică) înregistrează scorul general este 1.5 din 15, adică aproape 10%, ceea ce nu constituie un scor bun deloc pentru indicatorii luați în considerație (a se vedea secțiunea 2.3). În mare parte cadrul regulator lipsește. Trebuie de elaborat mai multe prevederi regulatorie, atitudinile instituționale nu sunt adecvate și capacitățile instituționale relevante necesare necesită dezvoltare. Lipsește în practică atitudinea corespunzătoare a Ministerului Afacerilor Interne, Guvernului și a deputaților dar și deprinderile și capacitățile instituționale pentru punerea în aplicare a mecanismelor de responsabilizare a Poliției.

Graficul de mai jos demonstrează scorul modest înregistrat de Poliție la fiecare dimensiune a indicatorului.

Concluzia de principiu este ca cadrul regulator cadru nu este dezvoltat, astfel este primordial de realizat adoptarea cadrului regulator. Problema principală rezidă în lipsa înțelegerii în cadrul poliției a mecanismului de responsabilitate instituțională, lipsesc și deprinderile în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, și a Guvernului, dar și a deputaților și a specialiștilor în cadrul acestuia pentru a valorifica instrumentele existente. Astfel problema fiind în atitudine și capacitățile instituționale. Nu ar fi corect să nu constatăm lipsa de atitudine și a capacităților instituționale de asigurare a transparenței proactive în activitatea poliției.

Rezultatele detaliate de evaluare sunt prezentate mai jos:

Indicatorul generalizat privind promovarea priorităților

	Indicatorii	scor
	2.1.1 Elaborarea priorităților	2.5 din 5 (50%)
	2.1.1.1 Norma/cutuma procesul de formulare a priorităților programatice de activitate	0,5
	2.1.1.2 Norma/cutuma colectarea, sistematizarea datelor interne și externe ca baza pentru formularea priorităților	0.5
	2.1.1.3 Norma/cutuma abordare bazată pe probe și analiză (a riscurilor, tendințelor, mediului) în setarea priorităților	0.5
	2.1.1.4 Norma/cutuma consultarea priorităților: interdepartamentală, cu grupurile interesate	0.5
	2.1.1.5 Norma/cutuma implicarea comunității în formularea priorităților, consultări la nivel local	0.5
	2.1.2 Adoptarea priorităților	1.5 din 5 (30%)
	2.1.2.1 Norma/cutuma procedura de adoptare a priorităților prin acte normative	0
	2.1.2.2 Norma/cutuma principalul adoptă prioritățile programatice generale în domeniu (justiție penală)	0.5
	2.1.2.3 Norma/cutuma agenția adoptă prioritățile instituției pe termen mediu	0
	2.1.2.4 Norma/cutuma agenția adoptă obiectivele operaționale și subdivizi-zionale pe termen scurt	0.5
	2.1.2.5 Există o legătură clară între prioritățile stabilite la diferite nivele și în strategii sectoriale	0.5
	2.1.3 Implementarea priorităților	0.5 din 5 (10%)
	2.1.3.1 Norma/cutuma prioritățile sunt însoțite de obiective de performanță măsurabile	0
	2.1.3.2 Există un angajament de responsabilitate instituțională, a conducerii pentru performanță	0
	2.1.3.3 Norma/cutuma alocare adecvată a resurselor către prioritățile adoptate	0
	2.1.3.4 Norma/cutuma autonomia de utilizare a resurselor în funcție de priorități operaționale	0
	2.1.3.5 Există proceduri clare de acțiune pe cazuri din domenii prioritare	0.5
	total	4.5 din 15 (30%)

Recomandări specifice la promovarea priorităților:

Cu privire la indicatorul de elaborare a priorităților (2.1.1)

- de realizat o sistematizare comprehensivă a Strategiilor sectoriale (de care e responsabilă poliția, dar și alte instituții), Planurilor de acțiuni în diverse domenii de politică penală pentru a le corela într-un document de priorități multianuale și de obiective anuale. Este necesar de dezvoltat capacitățile instituționale și de reglementat obligațiunea dată,
- consolidarea capacităților instituționale pentru colectarea și sistematizarea datelor necesare pentru formularea priorităților bazate pe evidențe,
- reflectarea mai clară pe pagina web, dar și în practică a proceselor de elaborare și implicarea mai incluzivă a diferitor actori în procesul dat, problema rezidă mai degrabă în atitudinea insuficientă și capacitățile instituționale insuficiente.

Cu privire la adoptarea priorităților (2.1.2)

asigurarea consistenței tuturor priorităților programatice pentru aceasta e nevoie de dezvoltarea capacităților și alocarea resurselor,

Cu privire la implementarea priorităților (2.1.3)

- re-evaluarea situației cu formularea indicatorilor, reformularea acestora urmare a reformulării priorităților pentru aceasta e nevoie de capacități instituționale și deprinderi relevante,
- modificarea cadrului regulator pentru a prevedea obligațiunile de responsabilizare ministerială publică,
- elaborarea cadrului de reglementare secundar și dezvoltarea capacităților instituționale pentru a facilita elaborarea resurselor instituționale în funcție de prioritățile formulate.

Indicatorul generalizat monitorizarea performanțelor

	Indicatorii	scor
	2.2.1 Indicatori de performanță	1.5 din 5 (30%)

2.2.1.1 Coșul de indicatori include dimensiuni de eficiență, eficacitate, legalitate și calitate	0.5
2.2.1.2 Indicatorii sunt calculați în baza datelor colectate de intrare, proces, rezultat și impact	0.5
2.2.1.3 Indicatorii sunt calculați în baza datelor interne și externe (din sector public, privat, asociativ, de cercetare, internațional)	0
2.2.1.4 Coșul este compus din indicatori cantitativi și calitativi (inclusiv rezultatele sondajelor)	0.5
2.2.1.5 Indicatorii se axează pe date relevante, cuantificate, accesibile și de încredere	0
2.2.2 Asigurarea integrității datelor	0.5 din 5 (10%)
2.2.2.1 Metodologia privind colectarea datelor, asigurarea calității și costurile colectării acestora	0
2.2.2.2 Organ autonom (subordonat conducătorului agenției) de monitorizare și colectare integră a datelor, calculare a indicatorilor	0.5
2.2.2.3 Asigurarea veridicității, integrității, consistenței și actualității datelor în practică	0
2.2.2.4 Sistem electronic de gestionare integrală a dosarelor	0
2.2.2.5 Interoperabilitatea sistemului informațional pe verticală (subdiviziuni) și orizontală (alte agenții)	0
2.2.3 Evaluarea sistematică	1.5 din 5 (30%)
2.2.3.1 Procedu periodic intern pentru evaluarea gradului de realizare a obiectivelor de performanță	0.5
2.2.3.2 Monitorizarea comparativă a rezultatelor și tendințelor în cadrul subdiviziunilor tematice / teritoriale	0
2.2.3.3 Generarea rapoartelor informative publice în baza indicatorilor de performanță, prezentarea vizuală a datelor comparative	0.5
2.2.3.4 Întruniri/comunicări regulate pentru a studia rapoartele de performanță și ajusta tactica de implementare	0
2.2.3.5 Stimulente și penalități pentru atingerea / neatingerea obiectivelor de performanță	1
	3.5 din 15 (28%)

Recomandări specifice la monitorizarea performanțelor:

Cu privire la indicatorii de performanță (2.2.1)

- formarea practicii de aliniere a priorităților instituționale cu cele financiare, cu raportarea concomitentă a priorităților instituționale și cele financiare.
- introducerea indicatorilor de rezultat, impact, de eficiență și eficacitate la nivelul subdiviziunilor și unităților alături de ale instituțiilor.
- introducerea în practică calcularea indicatorilor de impact și eficiență și un echilibru mai bun al datelor calitative și cantitative, inclusiv prezentarea datelor dezagregate.
- elaborarea Regulamentului detaliat privind procedurile de colectare a datelor, responsabilitățile, unitatea responsabilă pentru asigurarea integrității, accesibilitatea datelor, folosirea softului de analiză și prelucrare a datelor.

Cu privire la indicatorul de asigurare a integrității (2.2.2)

- o elaborarea unei platforme electronice care va asigura colectarea datelor și informațiilor dar și a dosarelor în format care va asigura integritatea și controlul asupra proceselor din cadrul Procuraturii.

Cu privire la indicatorul de evaluare sistematică (2.2.3)

- prezentarea datelor și informațiilor după criteriul de date primare care vor fi publicate în formatul procesabil pe pagina electronică a Poliției și indicatorii de performanță care se vor calcula conform metodologiei. Suplimentar vor fi prezentate informații cheie despre impactul activității Poliției.

- modificarea modalităților de evaluare a performanțelor procurorilor, evaluarea trebuie să se axeze pe rezultatele obținute individual dar și în echipă, inclusiv pe baza indicatorilor instituționali.

Indicatorul generalizat mecanismele de responsabilitate

indicatori	scor
2.3.1 Responsabilitatea externă	0 din 5 (0%)
2.3.1.1 Norma Agenția prezintă Principalului raportul anual privind realizarea priorităților și performanțele instituționale	0
2.3.1.2 Norma Principalul (MAI, Guvernul) avizează anual performanțele Agenției	0
2.3.1.3 Norma/cutuma Agenția raportează privind implementarea recomandărilor din avizul Principalului	0
2.3.1.4 Există organ/funcția de auditare externă a performanțelor	0
2.3.1.5 Norma/cutuma Agenția poartă răspunderea instituțională și personală (conducerea) pentru nerealizarea performanțelor	0
2.3.2 Responsabilitatea internă	0.5 din 5 (10%)
2.3.2.1 Norme explicite și publice privind luarea deciziei de a (dis)continua acțiunile pe caz	0.5
2.3.2.2 Norme obligă un organ colegial intern de a revizui decizia de sistare a acțiunilor pe caz	0
2.3.2.3 Există un organ intern autonom de evaluare a performanțelor	0
2.3.3.4 Norma obligă publicarea informației privind bugetele, activele, resursele agenției și a rapoartelor de audit	0
2.3.2.5 Norme benchmarking (compararea regulată a performanțelor cu alte agenții similare/din domeniu conform unui set de criterii)	0
2.3.3 Transparența și comunicarea publică	1 din 5 (20%)
2.3.3.1 Norma/cutuma prevede publicarea finalităților instituționale pe cazuri individuale	0
2.3.3.2 Norma prevede informare periodică și la solicitare a publicului privind progresul pe cazuri sensibile	0
2.3.3.3 Norma/cutuma prevede publicarea priorităților programatice, documentelor privind misiunea, politici și strategia instituției	0.5
2.3.3.4 Norma obligă publicarea informației privind bugetele, activele, resursele agenției și a rapoartelor de audit	0.5
2.3.3.5 Norma obligă asigurarea accesului la informații depersonalizate și dezagregate de performanță și rapoartele instituției	0
	1.5 din 5 (10%)

Recomandări specifice la mecanismele de responsabilitate:

Cu privire la indicatorul de responsabilitate a externă (2.3.1)

- schimbarea accentului raportărilor anuale axate pe performanță și impactul pe situația socială modificată, decât pe constatarea situației,
- consolidarea capacităților Guvernului, Parlamentului și MAI pentru a gestiona procedurile de responsabilizare instituțională,
- Parlamentul va uza practici de responsabilizare instituțională a procuraturii ca un procedeu anual,
- crearea sau fortificarea capacităților de auditare a performanțelor instituționale în cadrul Curții de Conturi, nu doar a auditului finanțelor.

Cu privire la indicatorul de responsabilitate a internă (2.3.2)

- crearea procedurilor instituționale de revizuire colegială a practicilor decizionale de sistare a investigațiilor pentru generalizarea practicilor și tragerea concluziilor.

Cu privire la indicatorul de transparență și comunicarea publică (2.3.3)

- publicarea informațiilor sumare despre situații și dosare după exemplul țărilor din regiune, cum ar fi Georgia, România, Croația și țările cu democrații consolidate.
- preluarea practicii instituționale de publicare a rezultatelor investigațiilor în forma sumară pe toate cazurile individuale de răsunet dar și pe cazurile sistematic prezente, datele și

informațiile fiind publicate în forma sumară, dar suficientă pentru a înțelege elementele cheie ale cauzei,

- publicarea datelor și informațiilor specifice privind utilizarea datelor financiare, de personal și altele în raport cu prioritățile și obiectivele instituției.
- publicarea datelor primare în formatul procesabil (excel) și metadatele cu indicatorii și metodologia de calcul.

1.2.2 Privind chestiunea nr. 24 (lege modificare genetică) Pentru aprobarea proiectului de lege privind organismele modificate genetic

2) Opinia cu referire la subiectele din OZ la capitolul conținutului deciziei

2.1 Privind chestiunea nr. 8 (Strategia de dezvoltare regională)

8. Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020

Proiectul strategiei naționale de dezvoltare regională 2016-20 este un document de intenții relevant. Totodată, documentul nu este un document de politici pentru că măsurile propuse pentru realizarea a obiectului general și a 3 obiective specifice nu reprezintă instrumentele de politici. Măsurile nu definesc mixul relevant de politici.

Documentul este generalist și are în cel mai bun caz soarta unui document de referință formală. Documentul nu face corelația și interconectarea detaliată cu alte strategii relevante (Strategia descentralizare, strategia dezvoltare clustere, strategia dezvoltare economică, strategia dezvoltare IMM, etc), rezultatele nu sunt pasibile cuantificării și estimării rezultatului obținut. Documentul nu face evaluarea detaliată a instrumentelor aplicate anterior și gradului de eficiență în aplicare a acestora, astfel lipsesc lecțiile învățate.

Documentul are ca scop corelarea cu viitorul suport bugetar direct acordat din partea UE, însă documentul nu corelează pozitiv cu indicatorii direcți la nivelul beneficiarilor politicilor și suportului necesar din partea UE.

În opinia noastră documentul doar formal satisface cerințelor pentru acordarea sprijinului bugetar direct din partea UE însă nu are viziune și practicabilitate pentru atingerea rezultatelor scontate și necesare.

2.2 Privind chestiunea nr. 5 (numărul licențe audiovizual)

Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006

Modificarea similară a fost discutată în 2 ședințe a Guvernului și aprobată în ședința Parlamentului.

De principiu, susținem proiectul de lege, totodată formulăm o serie de propuneri din perspectivă asigurării mai bune a dreptului la exprimare, pluralismului media și independenței regulatorului media.

Mai jos sunt prezentate recomandările specifice și generale:

Recomandările generale:

Trebuie de asigurat un echilibru din 3 obiective principale:

1.(**Obiectivul i - pluralismul de opinie**) Limitarea numărului de licențe de (re)transmisie pentru fiecare deținător la 2-3 este o măsură eficientă. Procedura de acordare a licențelor de retransmisie se va face în aceleași condiții prin concurs de rînd cu licențele de transmisie naționale. Se va impune limitarea numărului de licențe de retransmisie pe deținător astfel încît supraprofiturile sau cheltuielile reduse pentru licența de retransmisie să canalizeze resursele obținute către licențele de transmisie. O soluție poate fi că la fiecare 2-3 licențe de transmisie naționale doar 1 de retransmisie. Doar o singură licență de retransmisie va fi acordată, cu condiția că licențele posturilor naționale să nu depășească 30-35% din audiența. În acest sens este necesar de egalat procedurile de obținere a licențelor de transmisie cu cele de retransmisie. Aplicarea prevederilor se va realiza după expirarea licențelor actuale.

Acestea criterii sunt propuse pentru că costurile licențelor naționale de retransmisie generează veniturile din publicitate substanțiale, postul respectiv ar avea resurse financiare în exces cheltuielilor

pentru întreținerea postului, sursele care pot fi reinvestite pentru licența națională de emisie. Decuparea obligației licența retransmisie + licența autohtonă acordă beneficiile economice deținătorilor de licențe de retransmisie. Limitarea doar licenței de retransmisie este una justificată pentru că doar licențele de retransmisie generează supraprofituri pentru că au cheltuieli limitate odată ce grosul producției audiovizuale este importat, iar exportatorul este interesat mai degrabă de promovarea conținutului și propaganda care însoțește produsul decât costurile de import, adică licența de retransmisie. Implementarea televiziunii digitale, în perspectivă de scurtă durată, nu va impune în general limita de numărul de licențe.

2.(Obiectivul ii - protejarea spațiului autohton și promovarea produsului autohton) – Realizarea acestui obiectiv ar putea afecta direct licențele de retransmisie. Măsurile de protecție pot include asigurarea că știrile și programele analitice sunt substituite cu programele autohtone, în special se exercită presiunea asupra posturilor de retransmisie care implică de propagandă, propunerea de substituiri ar impune un produs autohton, inclusiv pentru o parte din produsele de filme, exercitând o presiune și mai mare (Ucraina, Lituania). O altă măsură ar putea fi limitarea publicității pentru posturile cu licență de retransmisie în favoarea posturilor autohtone. Acest criteriu este justificat pentru că costurile de producție în baza licenței de retransmisie sunt mult mai mici în comparație cu posturile transmise în baza licenței naționale, regionale. Acest criteriu ridică costurile de producție și efectiv ar limita numărul de licențe naționale pentru același deținător.

3.(Obiectivul iii - limitarea concentrării proprietății) Neadmiterea concentrării proprietății dominante, adică 30% - aceasta poate fi realizat prin limitarea achiziției de posturi noi care ar depăși audiența de 30% și limitarea concentrării pieței de reclamă în mainile aceluiași antreprenor – plafonul fin de 30%. Interzicerea integrării orizontale și verticale și extinderea atribuțiilor Consiliului Concurenței și Consiliului Audiovizualului asupra redistribuției veniturilor publicitare și de reclamă. Interzicerea integrării orizontale ar presupune neadmiterea contopirii producției comune, doar dacă există contracte de vânzare-procurare a produselor. Interzicerea integrării verticale ar presupune chiar și interzicerea intermediarilor de stocare și procesare a resurselor financiare din reclamă și publicitate, contractele fiind făcute direct cu posturile de televiziune. Interzicerea integrării verticale, adică creării condițiilor de relații preferențiale dintre posturile de televiziune și intermediare de publicitate, este o practică de bază și clasică de relații loiale în oricare domeniu de activitate comercială (adică decuparea CasaMedia și posturile respective, Alkasar și posturile de televiziune respective, Nova și posturile respective de televiziune).

Posibilă soluție: Limitarea licențelor de (re-)transmisie la cel mult 3-4, din care doar 1-2 vor fi de re-transmisie pentru a asigura refinanțarea licențelor de transmisie autohtonă. Interzicerea integrării verticale și orizontale pe piața publicitară, inclusiv interzicerea caselor de publicitate intermediare. Introducerea cerinței de substituiri a programelor de știri și analitice, inclusiv unei părți a programelor de divertisment.

Mai multe detalii în Anexă 1. Analiza sumară ex-ante a considerentelor de obiective și politici audiovizuale

3) Neîncadrarea în procedura de transparență, calitatea decizională

Proiectele de acte normative menționate, în opinia noastră, nu satisfac tuturor cerințelor de transparență (T)¹², de argumentare social-economică (A)¹³, de impactului de reglementare (AIR)¹⁴, de expertiză anticorupție (EA)¹⁵ Pentru (OZ) a Cabinetului de Miniștri din 2.03.2016 o serie de proiecte de decizii nu s-au încadrat în cerințele enunțate.

3.1 Recomandări generice

1. Crearea și publicarea unui registru de proiecte de decizii care se află în procesul de examinare, astfel facilitând accesul la procedura de adoptare a legii.

2. Acordarea fiecărui proiect de act legislativ¹⁷, normativ sau document de politici a unui cod unic, prin care acesta urmează a fi identificat la toate etapele procesului decizional (de la anunțarea intenției până la aprobarea proiectului final în ședința Cabinetului de Miniștri).

3. Supunerea avizelor pe marginea inițiativelor deputaților procedurii de transparență decizională,

4. Instituirea practicii când documentele care nu au fost supuse transparenței, precum și cele care nu sunt argumentate din punct economico-financiar (lipsește analiza impactului de reglementare, studiul de fezabilitate, după caz), să nu fie promovate pentru examinare în ședință de Guvern.

5. Organizarea întregului proces de consultare publică a proiectului de lege necesită resurse de timp și resurse de organizare. Un proiect de act parcurge 4 etape principale până la adoptare: inițierea procesului de elaborare, publicarea proiectului de decizie în prima redacție, consultarea proiectului și analiza contribuțiilor, și adoptarea deciziei în redacție finală. Actualmente, este foarte dificil de urmărit întregul proces de elaborare și adoptare. Proiectele de acte sunt reflectate pe diferite pagini web, denumirile acestora sunt deseori generice și se repetă, lipsește un cod unic de identificare a întregului parcurs al proiectelor de acte.

6. Actualmente, proiectele de decizii se plasează pe pagină web comună www.particip.gov.md doar la etapa de publicare a proiectului de decizie pentru consultare, iar celelalte etape nu sunt reflectate. Există mai multe exemple de practici pozitive de organizare a consultărilor publice folosind tehnologiile moderne ICT, în care întregul proces de elaborare și de adoptare este reflectat într-o formă foarte facilă și utilă pentru orice interesat. Cîteva exemple: Slovacia: <https://lt.justice.gov.sk/>, http://www.transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/Gov-anticorruption-measures_Kurian.pdf), Cehia: www.odok.cz, Marea Britanie: https://www.gov.uk/government/publications?publication_filter_option=consultations.

¹² T = Transparența este evaluată în baza (T1-aviz inițierea elaborării, T2 - aviz proiectul spre consultare, T3 - aviz proiectul final cu sumarul contribuțiilor, T4 = 3 zile pînă la ședința Guvernului) în baza [Legii privind transparența în procesul decizional](#) nr. 215-217, [Procedurilor interne ale Cămarilor de Stat de asigurare a transparenței în procesul decizional](#) din 22.04.2010

¹³ actele legislative 780/2001, art.13, 17, 20, 22 <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=313239&lang=1>, lege 317/2003 actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=312810>

¹⁴ AIR = Impact de reglementare: cerințele de transparență¹⁴ în baza legii cu privire la principiile de baza de reglementare a activității de întreprinzător¹⁴ și a metodologiei de evaluare a impactului de reglementare¹⁴ (AIR1 - .AIR elaborat, AIR2 - .consultări cu actorii vizati). LEGE Nr. 235 din 20.07.2006, cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316998>, HOTĂRÎRE Nr. 1230 din 24.10.2006, cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=318208>, În baza activității Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, <http://www.mec.gov.md/ro/content/sedinta-grupului-de-lucru-pentru-reglementarea-activitatii-de-intreprinzator>

¹⁵ EA = Expertiza anticorupție: Legislația privind elaborarea actelor legislative și normative¹⁵, Regulamentul privind expertiza coruptibilității prevede un termen de cel puțin 10 zile lucrătoare pentru realizarea expertizei anticorupție¹⁵ (EA1 - raportul și EA2 - comentariile incluse). Art. 22(1,3) din legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, precum, <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=313239&lang=1> și în art. 41(2) din Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=312810>, Hotărîrea Guvernului Nr. 977 din 23.08.2006 privind expertiza coruptibilității proiectelor de acte legislative

¹⁶ CNP & CReDO, Persistența sistemică a curenților transparenței decizionale în Guvernul RM (04.2012-10.2014) <http://www.credo.md/pageview?id=478> și constatările [Raportului privind transparența decizională a Guvernului 2012-14](#)

¹⁷ A se vedea experiența pozitivă din acest raport, în special Marea Britanie, Slovacia, Federația Rusă

3.2 Neîncădrarea proiectelor de acte normative:

Nr.	Proiectul deciziei (cu indicarea surselor de consultare)	Cerințe nesatisfăcute			
		T	EA	A	AIR

Legendă: T=T1-aviz inițierea elaborării, T2 - aviz proiectul spre consultare, T3 - aviz proiectul final cu sumarul contribuțiilor, T4 = 3 zile pînă la ședința Guvernului, AIR=AIR1 - .AIR elaborat, AIR2 - .consultări cu actorii vizați, EA = EA1 - raportul și EA2 - comentariile incluse.

3.3 Neîncădrarea proiectelor decizionale colegiale și avize:

Nr.	Proiectul deciziei	T	EA	A	AIR
	<p>4. <u>Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002</u></p> <p>5. <u>Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr. 260-XVI din 27 iulie 2006</u></p> <p>7. <u>Privind aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea articolului 17 din Legea privatizării fondului de locuinte nr.1324-XII din 10 martie 1993</u></p> <p>13. <u>Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii salarizării</u></p> <p>14. <u>Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege privind modificarea articolului 18 din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale</u></p> <p>15. <u>Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege privind modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003</u></p> <p>16. <u>Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de cetățeni domiciliați în localitățile din stînga Nistrului ale raionului Dubăsari</u></p>	T2, T3, T4 Și pentru restul		A Și pentru restul	

Legendă: T=T1-aviz inițierea elaborării, T2 - aviz proiectul spre consultare, T3 - aviz proiectul final cu sumarul contribuțiilor, T4 = 3 zile pînă la ședința Guvernului, AIR=AIR1 - .AIR elaborat, AIR2 - .consultări cu actorii vizați, EA = EA1 - raportul și EA2 - comentariile incluse.

Stimate Dle Prim-ministru, prin acest mesaj, CReDO își manifestă sinceră atitudine de cooperare și dialog constructiv, avînd ca scop comun îmbunătățirea calității actului de guvernare.

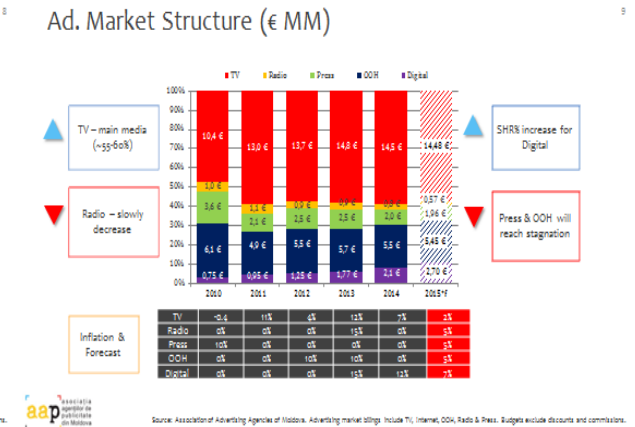
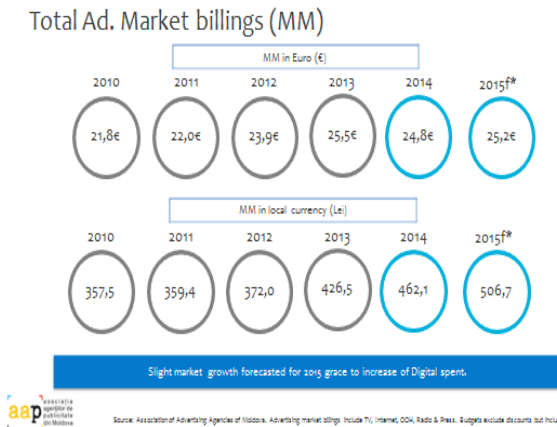
Cu considerațiune,

Sergiu Ostaf,

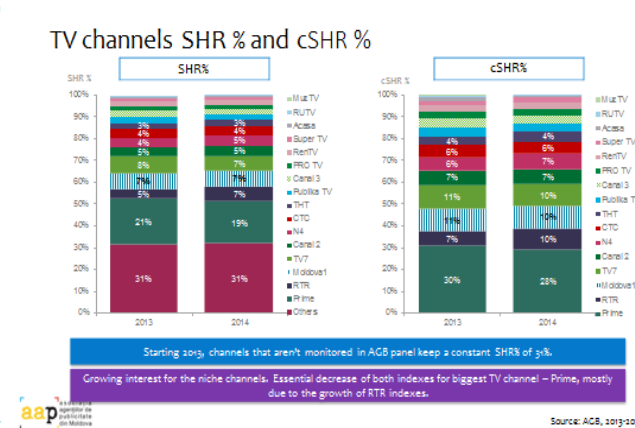
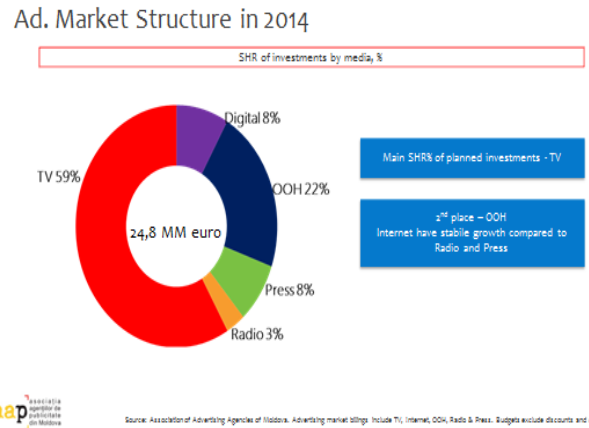
Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)

Anexă 1. Analiza sumară ex-ante a considerentelor de obiective și politici audiovizuale

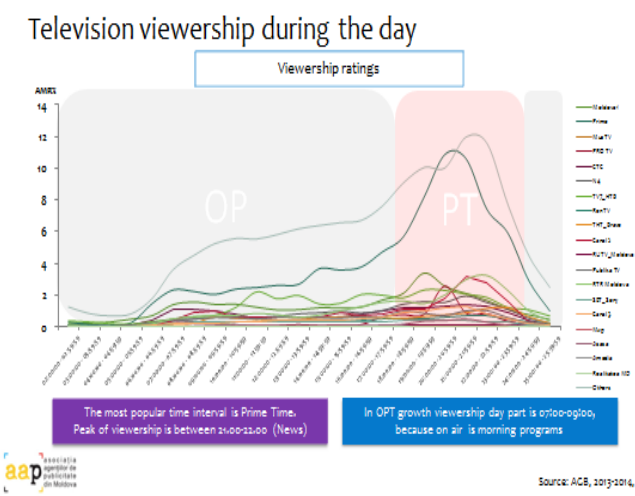
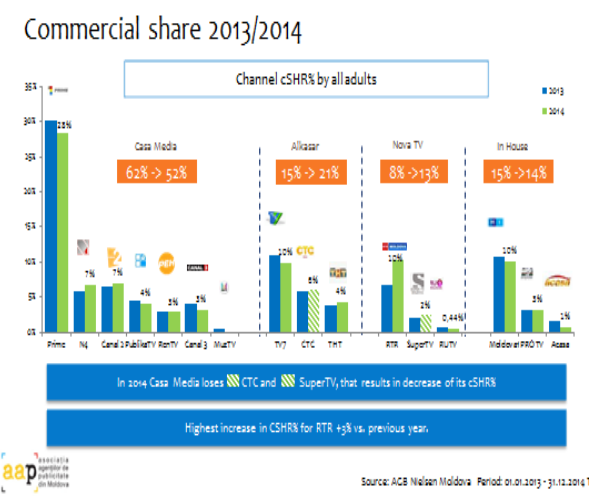
Situația actuală (datele pentru anul 2014)¹⁸:

1. Piața generală de publicitate este 25 mln euro, din care TV și digital este vreo 18 mln euro.

2. Ponderea televiziunii, radio și digital este în jur de 70%, astfel constituie vreo 18 mln euro. Ponderea posturilor de audiență este: Prime (28%), RTR (10%), M1 (10%), TV7(10%), Canal2(7%), N4(7%), CTC(6%), TNT(4%), Publika (4%), Canal3(3%), Pro(3%), Ren(3%), Super (3%), Acasa(2%).

¹⁸ Moldova media market review 2014, AAP, Asociația Agențiilor de Publicitate

3. Valoarea companiilor de publicitate a actorilor comerciali după valoarea revenirii surselor publicitare

- CasaMedia (Prime(28%), N4(7%), Canal2(7%), Publika(4%), Ren(3%), Canal3(3%), Muz) – 52%
- Alkasar (TV7(10%), CTC(6%), TNT(4%)) – 21%,
- Nova (RTR(10%), Super(2%), RU(0,4%)) – 13%
- Plăți directe (M1-10%, Pro-3%, Acasa-1%)

4. Costurile de funcționare a posturilor de televiziune:

- cost televiziune regional – 0,5 mln euro annual (40 mii euro lunar),
- cost televiziune national – 3 mln euro annual (0,3 mln euro lunar),
- cost televiziune national prin retransmisie – 1 mln euro anual (0,1 mln euro lunar)

5. Estimările și calcule relevante

	mln, euro	re- retransmisie	ponderea audienta	buget anual, mln, euro	buget lunar, mln, euro	nr. tv national	nr. tv national retransmis	nr. Tv regionale
dimensiunea publicitatea	18							
1 prime	re	28%	5,04	0,42		1		
1 publika		4%	0,72	0,06	1			
1 canal 2		7%	1,26	0,11	1			
1 canal 3		3%	0,54	0,05	1			
1 n4		7%	1,26	0,11			1	
1 ren	re	3%	0,54	0,05		1		
1 muz	re	1%	0,09	0,01		1		
CasaMedia				9,45				
1 tv7	re	10%	1,80	0,15		1		
1 ctc	re	6%	1,08	0,09		1		
1 tnt	re	4%	0,72	0,06		1		
Alkasar				3,60				
1 rtr	re	10%	1,80	0,15		1		
1 super		2%	0,36	0,03			1	
1 ru	re	0,5%	0,09	0,01		1		
Nova TV				2,25				
1 m1		10%	1,80	0,15	1			
1 pro	re	3%	0,54	0,05		1		
1 jurnal		3%	0,54	0,05	1			
1 acasa	re	1%	0,18	0,02		1		
nr de licente						5	10	2

costurile, euro						15	10	1
-----------------	--	--	--	--	--	----	----	---

- a. Numărul maximal al posturilor autohtone, prin licențe naționale – 6 (18 mln euro/3 mln euro pet v national produs autohton),
- b. Numărul maximal al posturilor autohtone, prin licențe naționale retransmisiune – 18 (18 mln euro/1 mln euro pet v national produs autohton),
- c. Numărul maximal al posturilor autohtone, prin licențe regionale – 36 (18 mln euro/0,5 mln euro pet v national produs autohton),

6. Analiza

Actualmente, există 5 licențe autohtone naționale care ar costa vreo 15 mln euro, cel puțin 10 licențe naționale de retransmisie cu un cost de 10 mln. euro, există mai multe licențe regionale. Analiza arată că, în baza datelor actuale dimensiunea pieții publicitare poate acomoda doar 6 licențe autohtone naționale la un cost de 3 mln euro. Este evident că 10 licențe naționale de retransmisie ar putea să fie vreo 10 mln euro. Este evident că subvenționare posturilor de televiziune este asigurat și prin contribuțiile suplimentare peste veniturile din reclamă și publicitate.

La moment pentru fiecare licență națională cu produs 100% autohton există 2 licențe naționale de retransmisie. Economic licență națională de retransmisie sunt de câteva 2-3 mai ieftine însă venitul de publicitate sunt de câteva ori mai mare.

Obiectivele proiectului de lege are câteva obiective legitime:

- i). asigurarea pluralismului de opinie,
- ii) neadmiterea concentrării proprietății dominante a unor grupuri de antreprenori,
- iii) apărarea spațiului audiovizual autohton, inclusiv prin promovarea produselor autohtone și a unei ponderi mai mare de produse autohtone.

Instrumentele posibile de acțiune pentru atingerea obiectivelor propuse:¹⁹

- a) limitarea numărului de licențe sau % de acțiuni pe fiecare beneficiar,
- b) interzicerea de licențe pentru unele categorii de beneficiari (persoane juridice, religioase, politice²⁰, etc),
- c) neadmiterea integrării verticale (intermediari) și orizontale (rețele de canale) dintre casele de publicitate și posturile de tv, inclusiv interzicerea caselor de publicitate în calitate de intermediari,
- d) limitarea achizițiilor de posturi (sau a licențelor) dacă ponderea de audiență peste plafonul de poziție dominantă de 30%,
- e) limitarea distribuirii publicității peste plafonul 30%,
- f) limitarea conținutului sau exportului de produse audiovizuale străine.

¹⁹ Paul Seabright, Jürgen von Hagen, The Economic Regulation of Broadcasting Markets: Evolving Technology, pp.171-172

<https://books.google.md/books?id=OoinlVjwksC&pg=PA171&lpg=PA171&dq=are+political+parties+banned+to+own+broadcasting+licences&source=bl&ots=KD1XLW0chF&sig=5nPq0Wyfn66wkS4eLeVom6Iz0wE&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewjY7-TClvHKAhWFDpoKHdpCAmIQ6AEIOTAG#v=onepage&q=are%20political%20parties%20banned%20to%20own%20broadcasting%20licences&f=false>

²⁰ German Federal Constitutional Court, 2008: “a ban on any direct and indirect investment by parties in private broadcasting companies did not meet the legislative objective of taking appropriate account of the relevant legal positions”, <https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/EN/2008/bvg08-028.html>, <http://merlin.obs.coe.int/iris/2008/5/article6.en.html>,

Politicile de pînă la 2010: 1 licență și încă 5% din a două licență

Politicile actuale: limită la 5 licențe,

Politicile propuse: limită la 2 licențe în fiecare unitate teritorială, și concentrarea ponderii audienței la 30%, demonstrată prin măsurare, interzicerea partidelor politice, entităților juridice de a deține posturile tv.

Pentru asigurarea obiectivelor sunt selectate un set concret de instrumente.

Obiectivul i).asigurarea pluralismului de opinie – se realizează prin: 1) limitarea numărului de licență, de regulă 2-3 licențe pe proprietar pe fiecare zonă teritorială, 2)

Obiectivul ii) neadmiterea concentrării proprietății dominante a unor grupuri de antreprenori – se realizează prin: 1) plafonarea veniturilor din publicitate (pînă la 30%), 2) plaafonarea achizițiilor de posturi noi în cazul audienței care depășește o pondere de 30%.

Obiectivul iii) apărarea spațiului audiovizual autohton, inclusiv prin promovarea produselor autohtone și a unei ponderi mai mare de produse autohtone – se realizează prin: 1) stabilirea interdicțiilor de conținut pentru unele produse audiovizuale din străinătate, 2) cuplarea cu numărul de licențe din produse de import sau cuplarea cu numărul de licențe naționale autohtone.

Precondiția pentru realizarea obiectivelor este sprijinul economic și atractivitatea investițiilor economice în domeniul audiovizual, cu o rentabilitate recuperată de 5-6 ani. Acest considerent este important pe motivul că piața de publicitate este limitată de pînă la 20 de mln euro și efectiv ar putea acomoda 5-6 televiziuni naționale autohtone.

Dacă aplicăm obiectivul iii) – apărarea spațiului autohton și promovarea produsului autohton – acesta ar putea afecta direct licențele naționale de retransmisie, adică Prime (28%), RTR(10%), TV7(10%), CTC(6%), TNT(4%), Pro(3%), Ren(3%), Acasa(2%). Contează natura condiției impuse, dacă condiția impune restricția înlocuirii știrilor și programelor analitice cu produsele autohtone, avem, substituirea parțială. Dacă condiția impune un % din grila programei ai postului, peste restricțiile programelor de știri și analitice, spre exemplu, filmele, etc setînd un barem de 50%, această ar ridica costurile de activitate a postului de retransmitere, probabil egal cu un post național, adică vreo 2-3 mln euro anual. Obiectivul iii) poate reduce numărul de licențe naționale și cele naționale de reatranitere la 4-5 în general în baza a 18 mln euro disponibile din reclamă. În mod practic impunerea cerinței de programe de știri și informaționale substituite plus un procent de 50% din alte programe ar putea reduce numărul de licențe naționale (10 – retransmitere și 5 autohtone) de la 15 licențe la 5-6, adică de 3 ori. Desigur, prioritatea avînd licențele naționale autohtone, care sunt 4-5, ar rămîne 3-4 licențe naționale de retransmisie, cel mai probabil fiind cele cu pondere economică cea mai mare, adica Prime(28%), RTR(10%), TV7(10%) și probabil Pro(3%). Totodată, în acțiune ar putea să rămîne posturile care sunt finanțate din alte surse decît reclama și publicitate pentru scara economică nu ar permite.

Dacă aplicăm obiectivul ii) – neadmiterea concentrării proprietății dominante, adică 30% - aceasta poate fi prin limitarea achiziției de posturi noi care ar depăși audiența de 30% și limitarea concentrării pieței de reclamă în miinile aceluiași antreprenor de 30%. Concentrarea de proprietate, în mod evident, ar trebui să includă interzicerea integrării orizontale (înțelegeri de cartel dintre posturile de televiziune) și integrarea verticală (înțelegeri dintre casele de publicitate și posturile de televiziune), în limitele ponderii de 30% de poziție dominantă de publicitate pentru același deținător. Acest criteriu afectează direct grupul CasaMedia și posturile Prime (28%), Publika(%), Canal2(7%), Canal3(3%), n4(7%), ren(3%), etc pentru că în acest grup concentrarea de publicitate este mai mare de 30%, adică peste

50%. Este evident, ca acest criteriu nu ar produce efecte definitive în lipsa criteriului de integrare orizontală și verticală.

Dacă aplicăm obiectivul i) – limitarea numărului de licențe – în special 2 licențe în fiecare teritoriu administrativ dar și achiziția a postului nou care ar depăși 30% din ponderea audienței. Acest criteriu cumulativ va afecta Prime(28%), Publika(4%), Canal2(7%) și Canal3(3%) ca un grup de posturi de televiziune, grupul TV7(10%), CTC(6%) și TNT(4%) – pentru că toate dețin licențele naționale și peste numărului de 2 licențe.

Tabel 1. Criteriile și posturile afectate

Criterii	Obiectivul i) – limitarea numărului de licențe – în special 2 licențe în fiecare teritoriu administrativ dar și achiziția a postului nou care ar depăși 30% din ponderea audienței.	Obiectivul ii) – neadmiterea concentrării proprietății dominante, adică 30% - aceasta poate fi prin limitarea achiziției de posturi noi care ar depăși audiența de 30% și limitarea concentrării pieței de reclamă în miinile aceluiași antreprenor de 30%.	Obiectivul iii) – apărarea spațiului autohton și promovarea produsului autohton – acesta ar putea afecta direct licențele naționale de retransmisie
Posturile, grupurile afectate	-Prime(28%), Publika(4%), Canal2(7%) și Canal3(3%) ca un grup de posturi de televiziune -TV7(10%), CTC(6%) și TNT(4%) ca un grup de posturi de televiziune	CasaMedia:Prime (28%), Publika(%), Canal2(7%), Canal3(3%), n4(7%), ren(3%)	Prime (28%), RTR(10%), TV7(10%), CTC(6%), TNT(4%), Pro(3%), Ren(3%), Acasa(2%)